

К. : Вид. НАДУ при Президентіві України, 2007. – 20 с. 3. Власюк О. С. Можливості застосування аналітичного планування для обґрунтування та підготовки рішень на вищих рівнях управління : монографія / О. С. Власюк. – К., 1995. – 235 с. 4. Механізми прийняття управлінських рішень органами державної влади щодо соціально-економічного розвитку регіонів / А. О. Дегтяр, О. Ю. Амосов, В. М. Мартиненко та ін. – Х. : ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 368 с. 5. Фатхутдинов Р. А. Разработка управленческого решения / Р. А. Фатхутдинов. – М. : ЗАО "Бизнес-школа "Интел-синтез", 1998. – 272 с.

УДК 005.511(083.92):005.591.6

Каторжин А. Д.

Студент 3 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Анотация. Розглянуто підходи до формування бізнес-плану інвестиційного проекту, особливості складання бізнес-планів в Україні та за кордоном. Запропоновано використовувати метод Cash-flow у процесі розробки бізнес-плану інвестиційного проекту.

Аннотация. Рассмотрены подходы к формированию бизнес-плана инвестиционного проекта, особенности составления бизнес-планов в Украине и за рубежом. Предложено использовать метод Cash-flow в процессе разработки бизнес-плана инвестиционного проекта.

Annotation. The article considers the approaches to the formation of the business plan of the investment project, the peculiarities of business plans development in Ukraine and abroad. A Cash-flow method is offered to be used in the process of developing a business plan for the project.

Ключові слова: бізнес-план, інвестиційний проект, планування, інвестиційний проект, інвестиції, грошові потоки, інвестор.

Планування є невід'ємною частиною процесу управління. Очевидно, що кожен потенційний інвестор здійснює планування, пов'язане з визначенням перспективних потреб інвестиційного проекту у фінансових, трудових, виробничих і матеріальних ресурсах.

Над розробкою поради працювали такі вчені, як: Савчук В. П., Прилипко С. І., Величко Є. Г., Попова В. М., Ляпунова С. І., Шульга Г. Ю. [1 – 7] та ін.

Бізнес-план – це документ, що описує всі основні аспекти майбутнього фірми чи нової діяльності і містить аналіз проблем, з якими вона може зіткнутися, а також способи їх вирішення [1].

Інвестиційний проект – обґрунтування економічної доцільності, обсягів і термінів проведення капітальних вкладень, включаючи необхідну документацію, що розробляється відповідно до прийнятих стандартів, а також опис практичних дій з реалізації інвестицій (бізнес-план) [2].

Основна мета розробки бізнес-плану інвестиційного проекту полягає у здійсненні планування інвестиційної діяльності, орієнтованої на найближчі і віддалені періоди розвитку інвестиційного проекту, відповідно до потреб ринку і можливостей отримання необхідних ресурсів (фінансових, матеріальних, кадрових, інформаційних тощо).

Усі питання щодо розробки бізнес-планів інвестиційних проектів в Україні регулюються Наказом № 73 від 31.08.2010 р. Державного агентства України з інвестицій та розвитку "Про затвердження Методичних рекомендацій з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів" [3]. Цей документ акцентує увагу на тому, за якими показниками необхідно визначати доцільність реалізації інвестиційного проекту, а саме: чиста наведена вартість – NPV, внутрішня норма доходності – IRR, дисконтований період окупності інвестиційного проекту – DPP, модифікована внутрішня норма прибутку – MIRR, період окупності – PP, індекс прибутковості – PI, рентабельність.

Однак в Україні історія розробки бізнес-планів не надто тривала, тому і досвід необхідно отримувати в інших країнах, де практика бізнес-планування інвестиційних проектів має тривалу історію розвитку. Слід розглянути детальніше світовий досвід розробки бізнес-планів інвестиційних проектів.

На Заході (зокрема в США) і в Росії широко використовується для розробки бізнес-планів та інвестиційних проектів програма Project Expert, яка працює більше ніж на 4 500 підприємствах. Вона суттєво полегшує прогнозування грошових потоків на основі фінансової моделі. На основі даних планової діяльності, необхідних інвестицій і залученому фінансуванню Project Expert автоматично формує прогнозний баланс, звіт про рух грошових коштів, баланс про прибутки і збитки, таблиці фінансових показників, різні звіти і графіки. При підготовці інвестиційних проектів у США, Німеччині, Швеції використовується методика UNIDO, яка існує вже 20 років і стала визнаним у світі стандар-

том де-факто. В її основі лежить метод аналізу грошових потоків Cash-flow, з яким вітчизняні економісти практично не знайомі. Звичайно, при використанні її в умовах нашої країни економісти стикаються з рядом обмежень, наприклад: як врахувати інфляцію, її неоднорідність, затримки виплат, національну систему бухгалтерського обліку, податкове законодавство тощо.

На думку автора, українським інвесторам особливу увагу слід приділити світовому досвіду в аспекті застосування методу аналізу грошових потоків Cash-flow, який не тільки дозволяє визначити перспективність та доцільність впровадження певного інвестиційного проекту, але й дає змогу інвестору оцінити, в який проміжок часу він буде отримувати певний грошовий потік від реалізації інвестицій. Відстеження грошового потоку для інвестора в умовах ринкових відносин є дуже важливим, оскільки це дозволяє планувати фінансову діяльність інвестора та враховувати додаткові чинники зовнішнього середовища. Автор пропонує відобразити в узагальненому вигляді основні етапи аналізу перспектив реалізації інвестиційного проекту з урахуванням світового досвіду та методу Cash-flow на рисунку.

Рис. Основні етапи аналізу перспектив реалізації інвестиційного проекту

Подані на рисунку етапи, за умови їх дотримання, дозволять визначити не лише доцільність інвестиційного проекту, але й спрогнозувати перспективні грошові потоки від інвестиційного проекту.

Аналіз інвестиційних проектів набуває особливої актуальності в умовах посткризової економіки, коли збільшується ризикованість реалізації інвестиційних проектів. Такий аналіз є комплексом методичних і практичних прийомів розробки, обґрунтування й оцінки доцільності реалізації проекту, який базується на використанні вітчизняного та зарубіжного досвіду складання бізнес-планів. Більшість проектів, що виявилися збитковими, могла бути не допущена до реалізації за умови якісного попереднього аналізу з урахуванням зовнішніх умов і внутрішніх якостей проекту. Тому в сучасних умовах виходу із кризи особливу увагу необхідно приділяти оцінці ефективності реалізації інвестиційного проекту із застосуванням методу Cash-flow.

Наук. керівн. Шульга Г. Ю.

Література: 1. Оформлення і стиль бізнес-плану [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buklib.net>. 2. Савчук В. П. Аналіз і розробка інвестиційних проектів : учебн. пособ. / В. П. Савчук, С. І. Прилипка, Е. Г. Величко. – К. : Абсолют-В ; Эльга, 2009. 3. Про затвердження Методичних рекомендацій з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів : Наказ № 73 від 31.08.2010 р. Державного агентства України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.brusyliv_rda.gov.ua/brusyliv_rda/departments/method.pdf. 4. Бизнес-планирование : учебник / под ред. В. М. Попова, С. И. Ляпунова. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 815 с. 5. Гриньова В. М. Інвестиційний менеджмент / В. М. Гриньова, В. О. Кожуда, Т. І. Лепейко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 664 с. 6. Котлярова В. Г. Бизнес-план: технология разработки и обоснования : конспект лекций. Ч. 1 / В. Г. Котлярова. – Х. : Изд. ХНЭУ, 2004. – 104 с. 7. Шульга Г. Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства / Г. Ю. Шульга // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції "Інтеграційні процеси в економіці України". – 2008. – № 9. – С. 3.